

Stichting het Historische Gebruiksglas

contact@hethistorischegebruiksglas.nl

Rotterdam, 02 september 2019

Geachte Mevrouw, Heer,

Graag nodigen wij u uit voor ons symposium op **zaterdag 02 november** van 13 tot 17 uur in de Leemanszaal van het Rijksmuseum van Oudheden, Rapenburg 28, Leiden (www.rmo.nl). Het symposium is gratis, maar het museum vraagt u een museumjaarkaart mee te nemen of een kaartje te kopen. Voor de goede voorbereiding van het symposium vragen wij u zich aan te melden bij contact@hethistorischgebruiksglas.nl en een bijdrage van € 10 over te maken voor het Jaarboek 2018 aan onze bankrekening: NL61 RABO 03050005 19. Daarna is het Jaarboek ook in diverse museumwinkels te koop.

Tenslotte herinneren wij u aan de termijn voor inzending voor de Isingsprijs 2020, die eind dit jaar sluit. Wij vragen u deze prijs in uw netwerk bekend te maken en/of zelf een artikel in te zenden. De inzendingstermijn voor de eerstvolgende prijs van 2022 loopt tot eind 2021.

Programma

Van 12.30 tot 13.00 uur is er een inloop met koffie. Daarna volgen de lezingen.

- **Marianne Stern**

De ontdekking van het glasblazen

Het is een raadsel waarom het meer dan 2000 jaar heeft geduurd voor ontdekt werd dat glas opgeblazen kan worden. De vroegste archeologische bewijzen voor het doen opzwellen van glas stammen uit het afval van een werkplaats in Jeruzalem uit het midden van de 1^e eeuw voor Chr. Honderd jaar later was het geblazen glas niet meer weg te denken uit het leven van de inwoners van het Romeinse Keizerrijk.

Dr. E. Marianne Stern telt wereldwijd tot de leidende experts voor glas uit de oudheid. Zij heeft boeken en artikelen gepubliceerd, waaronder *Roman, Byzantine, and Early Medieval Glass* (Hatje-Cantz: Ostfildern 2001). Haar archeologisch onderzoek wordt gekenmerkt door de ongewone combinatie van klassieke filologie en praktische ervaring in de glas studio. Zij doceerde aan de RU. Leiden en in Ann Arbor (USA) en was Curator of Ancient Glass bij het Toledo Museum of Art (USA).

- **Hans van Rossum**

De herkomst van een Romeinse schaal met geribde grepen

Met de ontdekking bij een veiling in de USA van een indrukwekkende Romeinse schaal met verrassende kenmerken wilde ik weten wat de herkomst van deze negentienhonderd jaar oude schaal is. Dat lijkt in eerste instantie onmogelijk, maar het onderzoek leverde een verrassend resultaat op. En de weg daar naar toe is voor mij behoorlijk spannend gebleken.

Hans van Rossum (1948) was van 1968 tot 2000 ondernemer in Dordrecht. Daarna studeerde hij in 2004 - 2008 Kunstgeschiedenis aan de RU. Leiden met als specialisatie de Romeinse glasvorm. Hij is verzamelaar en (mede)organisator van diverse tentoonstellingen van Romeins glas, zoals 'Romeins glas' (Heerlen 2011) en 'Glas door de eeuwen heen' (Dordrecht 2018).

- **Jacobine Melis**

Gebrand op het Verleden

In 1996 is bij archeologisch onderzoek in de binnenstad van Oldenzaal een grote glasdepositie aangetroffen: vensterglas, waaronder veel fragmenten prachtig versierd gebrandschilderd glas uit de 15^e-17^e eeuw en glazenierafval. Deze glazenierafvalkuil is een bijzondere vondst waarvan slechts enkele in Nederland bekend zijn, die slechts op hoofdlijnen gedocumenteerd zijn. Een eerste publicatie over dit onderwerp stond in 'Vormen uit Vuur' nummer 240, 2019/2, pp. 24-31, ISSN 0927-748X.

Jacobine Melis is archeoloog bij SOB Research en doet onderzoek naar vensterglas uit de late Middeleeuwen - vroege Nieuwe Tijd (waaronder gebrandschilderd glas).

Pauze, waarin de aanwezigen een exemplaar van het Jaarboek 2018 ontvangen.

- **Marijke Nieuwenhuis**

Water, gerstemout en hop

Water, gerstemout en hop maken samen bier, dat al eeuwenlang gebrouwen wordt. Elke zich respecterende stad had minstens één brouwerij. In 2015 en 2017 hebben gemeentearcheologen van Deventer opgegraven aan de Noorderbergstraat te Deventer. Uit het onderzoek blijkt dat er op de onderzoekslocatie een bierbrouwerij was gevestigd. Was er bij de brouwerij ook een proeflokaal/drinkgelegenheden? De aangetroffen vondsten wijzen hier mogelijk wel op: een opvallende hoeveelheid drinkglazen en veel tabakspijpen. Een goed glas bier en een lekkere pijp: het recept voor veel gezelligheid!

Marijke Nieuwenhuis is regioarcheoloog en generalist, maar wel met een grote belangstelling voor glas. Archeologie vertelt, samen met de andere onderdelen van de cultuurhistorie (zoals landschap en gebouwde monumenten), het verhaal. Het maakt de geschiedenis heel tastbaar. Wat haar inspireert, is het verhaal te kunnen vertellen.

- **Ton Lupak**

Conservering en restauratie van gebruiksglas en vlakglas

Vanaf de oprichting van Restaura -ruim dertig jaar geleden- conserveren en restaureren wij bodemvondsten van allerlei materiaalsoorten, waaronder glas. Restaura krijgt regelmatig fragmenten van glazen objecten aangeboden met de vraag deze te conserveren en eventueel te restaureren. De conditie van het glas kan goed zijn tot volledig gedegradeerd (suikerglas). Met voorbeelden uit de praktijk wordt getoond hoe het een en ander in zijn werk gaat.

Ton Lupak is medeoprichter van Restaura en heeft zich vanaf het begin bezig gehouden met het vakgebied glas. Hij is voorzitter van Stichting Restaura, sinds kort gevestigd in Heerlen.

Rond 16 uur sluiten af met een borrel tot het museum om 17 uur gaat sluiten.

Met vriendelijke groet,

Willem van Traa, voorzitter

De stichting komt voort uit particulier initiatief, ontvangt geen subsidie en is voor het werk afhankelijk van bijdragen van derden. Daarom stellen wij een bijdrage in onze kosten zeer op prijs. Vanaf € 50 per jaar wordt u donateur van de stichting. Wij hebben de ANBI status verkregen waardoor u gebruik kan maken van een extra giftenaftrek bij uw belastingsopgave, www.belastingdienst.nl. Meer informatie over het werk van de stichting is te vinden op onze website www.hethistorischgebruiksglas.nl.